

Povezanost korištenja društvenih mreža sa životnim zadovoljstvom studenata ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

---

Đuras, Ramona

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:201737>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-12**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI
STUDIJ**

**RAMONA ĐURAS
DIPLOMSKI RAD**

**POVEZANOST KORIŠTENJA DRUŠTVENIH
MREŽA SA ŽIVOTNIM ZADOVOLJSTVOM
STUDENATA RANOG I PREDŠKOLSKOG
ODGOJA I OBRAZOVANJA**

Zagreb, rujan 2018.

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
(Zagreb)**

DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime pristupnika: Ramona Đuras

TEMA DIPLOMSKOG RADA: Povezanost korištenja društvenih mreža sa životnim zadovoljstvom studenata ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja

MENTOR: prof. dr. sc. Dubravka Miljković

Zagreb, rujan 2018.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
1.1. Društvene mreže.....	2
1.2. Zadovoljstvo životom.....	5
1.3. Psihološke potrebe.....	6
2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA.....	9
2.1. Problemi i hipoteze rada.....	9
2.2. Ispitanici.....	10
2.3. Postupak.....	11
2.4. Instrumenti.....	11
2.5. Rezultati.....	14
3. RASPRAVA.....	27
4. ZAKLJUČAK.....	32
Zahvala.....	34
LITERATURA.....	35
Prilozi.....	42
Kratka biografska bilješka.....	46
Izjava o samostalnoj izradi rada.....	47
Izjava o javnoj objavi rada.....	48

Sažetak

Korištenje društvenih mreža postalo je normalan dio svakodnevnog života i sve više istraživača zanima kako to utječe na nas. Ipak, nedostaje istraživanja koja istražuju uporabu društvene mreže iz perspektive Teorije samoodređenja. Stoga u ovom istraživanju, pomoću okvira Teorije samoodređenja pokušao se ispitati odnos između nekih obilježja korištenja društvenih mreža, zadovoljenja temeljnih psiholoških potreba studenata i zadovoljstva životom. Pretpostavljeno je da zadovoljstvo osnovnim psihološkim potrebama posreduje u odnosima između nekih razloga korištenja društvenih mreža i zadovoljstva životom. Uzorak se sastojao od 294 studentica ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja na Sveučilištu u Zagrebu i Zadru. Studentice su pitane zašto koriste društvene mreže, koliko dnevno provode vremena na društvenim mrežama i koliko kontakata imaju na društvenim mrežama. Osim toga, ispitanice su ispunile dva upitnika: Skalu zadovoljstva životom i Skalu zadovoljenja temeljnih psiholoških potreba. Rezultati pokazuju da studentice koje imaju više kontakata na društvenim mrežama imaju manje zadovoljene temeljne psihološke potrebe. S druge strane, zadovoljstvo životom nije značajno povezano s brojem kontakata na društvenim mrežama. Pokazalo se da studentice koje više vremena dnevno provode na društvenim mrežama imaju manje zadovoljene temeljne psihološke potrebe. Rezultati su također pokazali da postoje razlike u životnom zadovoljstvu s obzirom na razlog zašto ispitanice koriste društvene mreže. Ispitanice koje najčešće koriste društvene mreže zbog zabave su više zadovoljne životom od onih koje koriste mreže zbog dosade ili jer ih imaju i drugi, ali podjednako onima koje ih koriste zbog nekog drugog razloga.

Ključne riječi: društvene mreže, temeljne psihološke potrebe, zadovoljstvo životom, Teorija samoodređenja

Summary

The use of social networking sites has become normal part of our daily lives and more and more researchers are interested how it impacts us. Still, research examining use of social network from the Selfdetermination theory perspective is lacking. So in this research, by using the framework of the Selfdetermination theory, we try to examine the relationship between some characteristics of use of social networks, students' basic psychological needs satisfaction, and life satisfaction. It has been hypothesized that basic psychological needs satisfaction mediate relationship between some characteristics of use of social networks and life satisfaction. The sample consisted of 294 female students of Early childhood and preschool education from University of Zagreb and Zadar. Students were asked why they use social networks, amount of time they spend daily on social networks and how many contacts they have on social networks. In addition to that, participants filled two questionnaires: The Satisfaction with Life Scale and Basic Psychological Need Satisfaction Scale. The results show that students who have more social contacts have less satisfied basic psychological needs. On the other hand, life satisfaction is not significantly related to the number of contacts on social networks. It has been shown that students who spend more time on a daily basis on social networks are less satisfied with basic psychological needs. The results also showed that there are differences in satisfying the content of life satisfaction with regard to the reason why respondents use social networks. Respondents who are most often used by social networks for entertainment are more satisfied with life than those who use networks because of boredom or because they have others, but alike to those who use them for some other reason. Therefore, we can conclude that basic psychological needs are mediated in the relationship between the characteristics of using social networks and life satisfaction.

Keywords: *social networks, basic psychological needs, life satisfaction, Selfdetermination theory*

1. UVOD

Mnogim istraživanjima dokazano je kako društvene mreže značajno predviđaju sreću, odnosno da korištenje društvenih mreža usređuje korisnike (Doğan, 2016). Istraživanjem literature, utvrdilo se kako postoji mnogo istraživača koji su potvrdili navedeno (Brandtzaeg i Heim, 2009; Brooks, 2015; Obi, 2014; Rae i Longborg, 2015, prema Doğan, 2016). Međutim, postoje istraživanja koja imaju rezultate koji ne podupiru rezultate navedenih istraživača (Hayes, van Stolk-Cooke i Muench, 2015; Uysal, Satici i Akin, 2014, prema Doğan, 2016).

Ne smije se zanemariti upotreba pametnih telefona koje studenti koriste kako bi komunicirali i koristili društvene mreže, s obzirom na to korištenje društvenih mreža pridonosi sreći studenata: što više kontakata studenti imaju to više sebe vide kao društveno biće što ih čini sretnima (Spraggins, 2009).

S obzirom na prijašnja istraživanja, ovim istraživanjem se željela ispitati povezanost korištenja društvenih mreža sa životnim zadovoljstvom studenata ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, odnosno na koji način i kako društvene mreže utječu na životno zadovoljstvo.

S dolaskom moderne tehnologije, uključujući televiziju, internet i rasprostranjenost društvenih medija, sve je više uočljivo kako uporaba tih uređaja utječe na psihološku i socijalnu dobrobit (Huang, 2010). Pojam dobrobit odnosi se na iskustvo i optimalno psihološko funkcioniranje (Ryan i Deci, 2001). Mnogi znanstvenici su uz grčke filozofe započeli rasprave kako naći put ka sreći i što je zapravo sretan život te se u tu raspravu nedavno uključila i pozitivna psihologija (Brdar i Anić, 2010).

Sreća, zadovoljstvo i dobrobit oduvijek su bili predmet ljudskog zanimanja i zbog toga ih u novije vrijeme intenzivno proučava nova grana psihologije - pozitivna psihologija, koja pokušava odgovoriti na mnoga pitanja koja se odnose na navedene termine (Rogošić, 2015). Vjerojatno mnogi povezuju pozitivnu psihologiju s nečim lijepim, izdvajajući riječ „pozitivna“ iz samog navedenog pokreta u psihologiji. Iako je pozitivna

psihologija relativno novi pokret, njeni korijeni sežu daleko u prošlost (Rijavec, Miljković i Brdar, 2008). Za početak pozitivne psihologije uzima se 1998. godina, kada je Martin Seligman postao predsjednikom Američkoga psihološkog društva (Rijavec i Miljković, 2006). Prema Brkljačić i Kaliterna Lipovčan (2010) pozitivna psihologija se počinje intenzivno baviti srećom, zadovoljstvom i dobrobiti kao predmetima ljudskog zanimanja. Riječ sreća se često povezuje s riječju dobrobit i često se isprepliću kroz razgovor društva. Postoje razne definicije sreće, no (Myers i Diener, 1995) tvrde da je sreća prije svega subjektivna pojava pa je najbolje da svaki čovjek sam za sebe procjenjuje koliko je zapravo njegov život dobar i sretan.

Tijekom prvog stoljeća svog postojanja psihologija se više usredotočila na negativne emocije nego na pozitivne emocije (Myers i Diener, 1995). U velikoj analizi dotadašnjih istraživanja Myers i Diener (1995, prema King i Napa, 1998) su utvrdili da broj istraživanja koja istražuju negativna stanja nadmašuju istraživanja pozitivnih stanja u omjeru 17 prema 1. Često dolazi do netočnih pretpostavki kada je riječ o pozitivnoj psihologiji. Naime društvo koje je oduvijek imalo percepciju psihologa kao stručnjaka koji će pomoći kada ljudi imaju neke probleme a ne kada trebaju odgovore na pitanja „kako živjeti“ i „kako biti sretan“ a upravo se time bavi pozitivna psihologija (Rijavec i sur., 2008).

1.1. Društvene mreže

Pošto se društvo sastoji od mnogo pojedinaca (Bai i sur., 2014), zadovoljstvo članova društva igra ključnu ulogu u mjerenju društvene situacije. Razvitkom društvenih mreža, bilo je velikih rasprava o tome kako društvene mreže utječu na ljudske živote. Sve veća popularnost društvenih mreža dovodi do postavljanja različitih pitanja kao što su npr. utječu li društvene mreže na živote mladih i ako da, kako utječu; koliko mladi koriste društvene mreže (Družeta i Zgrabljic Rotar, 2017)?

Mnoge društvene mreže (Facebook, Instagram, Myspace) privukle su mnogo korisnika diljem svijeta i koriste se u razne svrhe (Bicen i Cavus, 2010). S obzirom da je web postao izvor informacija i mjesto gdje se ljudi povezuju i komuniciraju možemo samo

naslučivati kako će se društvene mreže dalje razvijati (Grabovac i Grabovac, 2014). Prema Branković (2010) pojam društvenih mreža podrazumijeva skup grupa koje se na internetu formiraju radi zajedničkih interesa, novih prijateljstava i potrebe da se prate objave drugih, ali i stavljaju osobne objave. "Uz pojam "društvenih mreža" (eng."social network"), u javnom diskursu pojavljuje se i pojam "društvenog umrežavanja" (eng. "social networking") te se ta dva pojma često koriste kao sinonimi, iako postoji razlika" (Kosić, 2010, str. 104). Ukoliko definiramo društvene mreže, kao skupine od tri ili više osoba, onda su one nastale puno prije nego je nastao web (Grabovac i Grabovac, 2014).

Nakon što se korisnici pridruže na web putem društvenih mreža od njih se traži identifikacija drugih osoba s kojima imaju vezu, kao npr. "Prijatelji", iako je taj pojam pogrešan jer veza na društvenim mrežama ne znači nužno i prijateljstvo u svakom smislu te riječi (Boyd, 2006, prema Boyd i Ellison, 2007).

Društvene mreže kao i društveno umrežavanje nisu novi pojmovi, već postoje u različitim oblicima čime predstavljaju jednostavan čin ojačavanja kruga prijatelja ili poznanika (Kosić, 2010). Prema Boyd i Ellison (2007) primarna praksa društvenih mreža nije umrežavanje niti je ono što ih razlikuje od drugih oblika računalno poredovane komunikacije. Često dolazi do rasprava o tome kako na nas utječe tehnologija otkrićem svakog novog načina komuniciranja (Karabašić, 2017). Dolazi do zabune u smislu koje se mreže mogu smatrati društvenim mrežama, s obzirom da je internet prepun komunikacijskih mreža. Internet je komunikacijski prostor koji dugi niz godina okuplja velike grupe ljudi koje funkcioniraju u online načinu rada (Grbavac i Grbavac, 2014).

Velik dio ljudske svakodnevice su društvene mreže i stoga njihova popularnost i utjecaji na korisnike, privlači velik broj istraživača (Družeta i Zgrabljic Rotar, 2017). Neka istraživanja su pokazala kako društvene mreže imaju pozitivan utjecaj na životno zadovoljstvo pojedinaca (Nabi i sur., 2013, prema Valenzuela, Park, i Kee, 2009). Koristeći bazu podataka na društvenim mrežama, mnogi istraživači su krenuli u istraživanja ljudskih stanja, tj. u opću analizu osjećaja (Alharthi, Guthier, Guertin, Saddik, 2017) i s obzirom na navedeno, ljudi s mnogo međusobnih veza s društvenim

kontaktima su sretniji (Burt, 1984). Mnogo znanstvenika je zainteresirano za istraživanje utjecaja novih medija na društvene živote (Baym, 2010).

Posljednjih godina razvoj interneta i društvenih mreža donio je promjene u društvenom svijetu što u načinu komuniciranja, što u načinima dolaska do informacija. (Branković, 2010). Društvene mreže su važne za kognitivni, emocionalni i društveni razvoj mladih, ali i odraslih, stoga ih možemo ih definirati kao uslugu koja se temelji na webu i omogućava razne aktivnosti (Boyd i Ellison, 2007). Razne društvene mreže kao što su Facebook i Twitter pružaju raznovrsne mogućnosti korisnicima da daju mnogo informacija o sebi, da dijele slike i da se povežu s drugim ljudima. Facebook je pokrenuo pravu revoluciju međuljudskih odnosa jer više od 35 milijuna korisnika svakodnevno mijenja svoje statuse, stavlja razne bilješke, fotografije (Demeterffy Lančić, 2010).

Jedna od karakteristika društvenih mreža je virtualno druženje koje postaje sve više aktualno. Održavanje kontakata s prijateljima, društvena interakcija postaje svrha društvenih mreža (Kalpidou, Costin i Morris, 2011; Lenhart i Madden, 2007; Rae i Lonborg, 2015). Neki istraživači tvrde kako internet ima dosta pozitivan utjecaj na održavanje kvalitetnih društvenih odnosa. Prema njima, internet omogućuje bolju međusobnu komunikaciju ljudi koji su udaljeni jedni od drugih ili su izolirani radi nekog razloga (Katz i Aspden, 1997). Miljković Krečar i Kolega (2017) navode kako su za razliku od drugih društvenih medija, forumi specifični jer omogućuju online rasprave o ogromnoj raznolikosti tema s ljudima iz cijelog svijeta.

Dolaskom na društvene mreže želimo se povezati i zbliziti s novim ljudima kako bi podijelili neke svoje misli, informacije, jednostavno kako bi komunicirali s drugima na mnoge načine (Grbavac i Grbavac, 2014). Prema Hampton i Wellman (2003) korisnici interneta imaju veću vjerojatnost komunicirati s drugim ljudima od osoba koje ne koriste internet. Mnogim se istraživanjima pokušava istražiti povezanost između korištenja društvenih mreža i međuljudskih odnosa baš iz razloga što je socijalna podrška jako važan pokazatelj kvalitete i psihološke dobrobiti odnosa (Cohen, Gottlieb i Underwood, 2000, prema Kim 2014).

Istraživanja su pokazala kako su društveni odnosi važni i da pomažu pojedincima da se što bolje nose sa stresom (Barrera, 1986; Lin, 1999). Kada se koriste društvene mreže, često postoje ljudi koji su nam „prijatelji“ i razgovaramo s njima bez problema, a nismo se nikada vidjeli licem u lice. Ponekad je puno lakše s ljudima održavati neki kontakt preko društvenih mreža nego u stvarnosti (Olson, Liu i Shultz, 2012).

Većina motiva korištenja interneta je međusobno povezana, no daljnja istraživanja su pokazala kako je jedan od najzastupljenijih motiva sudionika bio traženje željenih informacija, stoga nadalje, sudionici koji izbjegavaju komunikaciju licem u lice, koriste internet kao zadovoljavajuću alternativu za međusobno komuniciranje (Miljković Krečar i Kolega, 2017).

Prema Staffordu, TF-u, Stafford MR-u i Schkade-u (2004, prema Miljković Krečar i Kolega, 2017) postoje tri glavne kategorije zadovoljstva korištenja interneta: zadovoljstvo sadržajem, zadovoljstvo procesom i društveno zadovoljenje. Autori Papacharissi i Rubin (2000, prema Miljković Krečar i Kolega, 2017) su proveli istraživanje na uzorku od 279 studenata gdje su otkrili pet čimbenika koji utječu na motiviranost korištenja interneta: osobna korist koja se pokazala kao najznačajnija, traženje informacija, zabava i sl., te se tim istraživanjem dokazalo kako korištenje interneta za osobnu korist i traženje informacija nije pozitivno povezano.

1.2. Zadovoljstvo životom

Mnoga istraživanja ističu kako je zadovoljstvo životom pojedinaca određeno jednim dijelom njihovim društvenim vezama (Kahneman i Krueger, 2006). Zadovoljstvo životom je termin koji u svakodnevnom životu često susrećemo i to u različitim disciplinama poput sociologije, psihologije, politologije, ekonomije i filozofije (Vukadin, Novak i Križan, 2016). Različiti autori zadovoljstvo životom definiraju na različite načine. Fujita i Diener (2005, prema Vukadin, Novak i Križan, 2016) smatraju zadovoljstvo životom cjelovitom refleksijom što nadilazi samo iskustvo koje pokreću pozitivne emocije. Penezić (2006, prema Vukadin, Novak i Križan, 2016) smatra

zadovoljstvo životom kognitivnom evaluacijom cijelog života, kroz koji svaki pojedinac procjenjuje svoj život na svoj način.

Uz mnogo definicija zadovoljstva životom možemo reći kako je zadovoljstvo životom kombinacija zadovoljstva više područja života (npr. obiteljski život, financijska situacija, brak), stoga pojedinac kada vrednuje svoj život prvo vrednuje zadovoljstvo unutar pojedinih područja i tek onda zaključuje koliko je zapravo zadovoljan svojim životom (Rijavec i sur., 2008).

Zadovoljstvo životom šezdesetih godina prošlog stoljeća postalo je tema brojnih istraživanja što je potaknulo mnoge kritičke diskusije o navedenoj temi vezanim za zadovoljstvo životom kao što je npr. mogućnost adekvatnog mjerenja standardnim pitanjima ili instrumentima (Vukadin, Novak i Križan, 2016).

Tijekom mjerenja zadovoljstva životom moglo bi se očekivati kako će ispitanici davati odgovore koji će biti zadovoljavajući za njega ali i za njegovu okolinu, stoga možemo pretpostaviti da pojedinci znaju da li su zadovoljni ili nisu (Penezić, 2006). Penezić (2006) smatra kako pojedinci koji se smatraju uspješnima s obzirom na to se i procjenjuju kao zadovoljniji, iako pojedinci koji su nezadovoljni svojim životom svejedno mogu davati izjave kako su zapravo zadovoljni radi zaštite svog ega.

Jedno od velikih pitanja koje se odnosi na zadovoljstvo životom je može li se zadovoljstvo životom promatrati kao crta ličnosti što se odnosi na slično vjerovanje kao i o temperamentu i njegovim urođenim karakteristikama, stoga se prema tome poboljšanje životnih uvjeta neće povezati s zadovoljstvom života (Penezić, 2006).

1.3. Psihološke potrebe

U okviru teorije samoodređenja (Self determination theory - SDT, Ryan i Deci, 2000) definirane su tri temeljne psihološke potrebe: potreba za autonomijom, kompetentnošću i povezanošću. Potreba za autonomijom se odnosi na mogućnosti izbora, odnosno da sami možemo odlučiti što i kako učiniti (Deci i Ryan, 2000). Potreba za kompetentnošću je

potreba koja nas čini učinkovitima u interakcijama s drugima odnosno to je želja da uvježbavamo vještine, sposobnosti koje bi nam pomogle savladati izazove kojima se susretnemo (Baumeister i Leary, 1995). Potreba za povezanošću definira se kao stupanj u kojem osoba osjeća pripadnost i povezanost s drugima u svojoj socijalnoj okolini. Baumeister i Leary (1995) smatraju da je potreba za bliskim odnosima potreba kojom se uspostavljaju emocionalne veze te privrženost i emocionalna povezanost s drugima (tablica 1).

Tablica 1. Temeljne psihološke potrebe (Deci i Ryan, 2000.)

Autonomija	Potreba da svojevoljno i samostalno biramo aktivnosti i donosimo odluke važne za naš život.
Kompetentnost	Potreba da se osjećamo uspješni i da imamo kontrolu nad okolinom.
Povezanost	Potreba za bliskim i sigurnim odnosima s drugim ljudima koji potiču osjećaj kompetentnosti i ne ugrožavaju našu autonomiju.

Izvor: Rijavec, M., Miljković, D., Brdar, I. (2008). Pozitivna psihologija. Zagreb: IEP-D2

Ljudi koji se ponašaju autonomno iz bilo kojih razloga s kojima se mogu identificirati pokazuju bolju prilagođenost od ljudi koji se ne ponašaju autonomno. Okolina je veoma važan segment za uspješno zadovoljavanje potrebe za autonomijom. Može biti podupiruća ili kontrolirajuća, to ovisi o odnosu prema navedenoj potrebi. Važno je imati priliku samostalno odlučiti i da uz to ne osjećamo nikakve neugodne osjećaje ni pritiske. Također je važno zadovoljenje potrebe za kompetencijom iz razloga što ona osigurava motivaciju za ulaganje u interakciju sa svojim bližnjima i svojom okolinom (Tödtling, 2013). Prema Sabol (2005) svaki čovjek ima potrebu osjećati se uspješno i da ima kontrolu nad svojim životom.

Deci i Ryan (2000) smatraju kao glavni preuvjet za ostvarenje samopoštovanja i samopouzdanja potrebu za kompetencijom. Ukoliko se dogodi da naše ponašanje ne dovodi do željenih ishoda, može doći do nekih negativnih posljedica. Jako je važno zadovoljenje potrebe za bliskim odnosima kako bi se osjećali dijelom društva u kojem se osjeća povezanost.

Rezultati istraživanja (Brdar, 2006) potvrđuju kako intrinzični ciljevi omogućuju ispunjavanje osnovnih psiholoških potreba te kako efekt ekstrinzičnih ciljeva na ispunjavanje psiholoških potreba ima čak negativan ishod i to na sve tri osnovne psihološke potrebe. Ukoliko se dogodi da se ponavljaju situacije u kojima se ne uspijevaju ispuniti osobne psihološke potrebe, te potrebe će se pokušati zamijeniti, odnosno postaviti će se ciljevi koji neće zadovoljiti psihološke potrebe nego će im se naći neka vrsta zamjene (Brdar, 2006).

Rijavec i suradnice (2006) provele su istraživanje kojem je cilj bio ispitati povezanost između ekstrinzičnih i intrinzičnih životnih ciljeva, temeljnih psiholoških potreba i životnog zadovoljstva i to na uzorku od 377 studenata Učiteljskog fakulteta u Zagrebu i Visoke škole za ekonomiju poduzetništva Vern u Zagrebu. Rezultati su pokazali da je zadovoljenje temeljnih psiholoških potreba povezano sa životnim zadovoljstvom te kako intrinzični i ekstrinzični ciljevi pridonose dobrobiti, iako se pokazalo kako su intrinzični ciljevi važniji (Rijavec i sur., 2008).

Cilj ovoga rada bio je ispitati povezanost korištenja društvenih mreža sa zadovoljenjem temeljnih psiholoških potreba i zadovoljstvom života kod studenata ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja, s obzirom na njihovu dob, broj kontakata, te količinu vremena i razloge zbog kojih dominantno provode vrijeme na društvenim mrežama.

2. METODOLOGIJA ISTRAŽIVANJA

2.1. Problemi i hipoteze rada

Problem 1. Ispitati imaju li studenti s većim brojem kontakata na društvenim mrežama više ispunjene temeljne psihološke potrebe od studenata koji imaju manji broj kontakata na društvenim mrežama.

Hipoteza 1. Studenti s većim brojem kontakata na društvenim mrežama imaju više ispunjene temeljne psihološke potrebe.

Problem 2. Ispitati jesu li studenti s većim brojem kontakata na društvenim mrežama zadovoljniji svojim životom od studenata koji imaju manji broj kontakata na društvenim mrežama.

Hipoteza 2. Studenti s većim brojem kontakata na društvenim mrežama su zadovoljniji svojim životom.

Problem 3. Ispitati imaju li studenti koji provode više vremena na društvenim mrežama manje ispunjene temeljne psihološke potrebe od onih studenata koji manje vremena provode na društvenim mrežama.

Hipoteza 3. Studenti koji provode više vremena na društvenim mrežama imaju manje ispunjene temeljne psihološke potrebe.

Problem 4. Ispitati jesi li studenti koji provode više vremena na društvenim mrežama manje zadovoljni svojim životom od onih studenata koji manje vremena provode na društvenim mrežama.

Hipoteza 4. Studenti koji provode više vremena na društvenim mrežama su manje zadovoljni svojim životom.

Problem 5. Ispitati imaju li studenti koji društvene mreže koriste u svrhu zabave više ispunjene temeljne psihološke potrebe od studenata koji društvene mreže koriste u druge svrhe.

Hipoteza 5. Studenti koji društvene mreže koriste u svrhu zabave imaju više ispunjene temeljne psihološke potrebe.

Problem 6. Ispitati jesu li studenti koji društvene mreže koriste u svrhu zabave zadovoljniji životom od studenata koji društvene mreže koriste u druge svrhe.

Hipoteza 6. Studenti koji društvene mreže koriste u svrhu zabave su zadovoljniji vlastitim životom.

2.2. Ispitanici

Uzorak se sastojao od 300 ispitanika diplomskog sveučilišnog studija Rani i predškolski odgoj i obrazovanje s Učiteljskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Zadru. S obzirom da je u uzorku bio samo jedan muški ispitanik, on je izostavljen iz daljnjih analiza. Uz to, s obzirom da se u istraživanju ispituje korištenje društvenih mreža, 5 ispitanica koje su rekle da ne koriste društvene mreže su također izostavljene iz daljnje analize. Konačni uzorak je činilo ukupno 294 ispitanica. Najveći dio ispitanica (43%) ima između 21 i 23 godine (tablica 2).

Tablica 2. Raspodjela ispitanica prema dobi

Dob	Frekvencija	Postotak
18-20	18	6,1
21-23	126	42,9
24-26	95	32,3
27-29	15	5,1
>29	40	13,6
Ukupno	294	100,0

2.3. Postupak

Prikupljanje podataka provedeno je u drugoj polovici 2018. godine. Ispitanice Učiteljskog fakulteta u Zagrebu pristupile su online upitniku na web stranici <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScDaWHI9UUdvOLhBXcpt2SmHvBVEMeL5iysgqE2nWQOmQy7Q/viewform>, dok su ispitanice Učiteljskog fakulteta u Zadru upitnik ispunile uživo.

2.4. Instrumenti

Upitnik se sastojao od 2 dijela. U prvom dijelu su ispitanice odgovarale na pitanja vezana uz svoja sociodemografska obilježja (dob, mjesto studiranja) a potom i na ona vezana uz korištenje društvenih mreža (koje mreže koriste, koliko kontakata imaju na tim mrežama, koliko vremena provode na njima i zašto provode).

Drugi dio čine dvije skale:

Skala zadovoljstva životom (The Satisfaction with Life Scale; Diener i sur., 1985), sastoji se od pet tvrdnji kojima se mjeri kognitivna procjena zadovoljstva životom. Primjer jedne čestice je *Kad bi živio/živjela ispočetka, ne bih gotovo ništa promijenio/la*. Ukupan rezultat se dobiva zbrajanjem procjena za svih pet tvrdnji. Ispitanici procjenjuju koliko se pojedina tvrdnja odnosi na njih na skali Likertova tipa sa sedam stupnjeva od 1 (uopće ne) do 7 (u potpunosti). Minimalan rezultat je 7, dok je najveći 49. Viši rezultat na skali ukazuje na veće zadovoljstvo životom. Za navedenu skalu Cronbach alpha 0.80. Prikaz tvrdnji je u Tablica 3.

Tablica 3. Skala zadovoljstva životom (Diener i sur., 1985.)

Moj je život vrlo blizu onome što smatram idealnim.	1	2	3	4	5	6	7
Moji životni uvjeti su izvrsni.	1	2	3	4	5	6	7
Zadovoljan/na sam svojim životom.	1	2	3	4	5	6	7
Do sada sam ostvario/la važne stvari koje želim u životu.	1	2	3	4	5	6	7
Kad bi živio/živjela ispočetka, ne bih gotovo ništa promijenio/la.	1	2	3	4	5	6	7

Skala zadovoljenja temeljnih psiholoških potreba (*Basic Psychological Need Satisfaction Scale*; Deci i Ryan, 2000) sastoji se od 21 tvrdnje, od kojih je 7 tvrdnji mjeri stupanj zadovoljenja potrebe za autonomijom, 6 tvrdnji mjeri stupanj zadovoljenja potrebe za kompetencijom, dok 8 tvrdnji mjeri stupanj zadovoljenja potrebe za bliskim odnosima. Tvrdnje se procjenjuju na Likertovoj skali od 7 stupnjeva gdje su 1, 2 (uopće

se ne odnosi na mene), 3, 4, 5 (djelomično se odnosi na mene), 6, 7 (jako se odnosi na mene). Za navedenu skalu Crombach aplha iznosio je 0.92.

Tablica 4. Skala osnovnih psiholoških potreba (Basic Psychological Need Satisfaction Scale) (Deci i Ryan, 2000).

Osjećam se slobodnim/ om odlučivati kako ću živjeti svoj život.	1	2	3	4	5	6	7
Sviđaju mi se ljudi s kojima se družim.	1	2	3	4	5	6	7
Često se ne osjećam previše kompetentnim/om.	1	2	3	4	5	6	7
Živim pod pritiskom.	1	2	3	4	5	6	7
Ljudi koji me poznaju tvrde da sam dobar/ra u onome što radim.	1	2	3	4	5	6	7
Dobro se slažem s ljudima s kojima dolazim u kontakt.	1	2	3	4	5	6	7
Dosta sam povučen/a i nemam puno socijalnih kontakata.	1	2	3	4	5	6	7
Uglavnom osjećam da mogu slobodno izražavati svoja mišljenja i ideje.	1	2	3	4	5	6	7
Ljude s kojima se često družim smatram svojim prijateljima.	1	2	3	4	5	6	7
U zadnje vrijeme naučio/la sam neke interesantne nove stvari (vještine).	1	2	3	4	5	6	7
U svakodnevnom životu često moram raditi ono što drugi kažu.	1	2	3	4	5	6	7
Ljudi u mom životu brinu o meni.	1	2	3	4	5	6	7
Većinu vremena u onome šta radim imam osjećaj uspjeha.	1	2	3	4	5	6	7
Ljudi s kojima se svakodnevno družim vode računa o mojim osjećajima.	1	2	3	4	5	6	7

U životu nemam dovoljno prilika pokazati koliko sam sposoban/na.	1	2	3	4	5	6	7
Nema puno ljudi s kojima sam blizak/bliska.	1	2	3	4	5	6	7
U svakodnevnim situacijama osjećam da mogu biti onakav/onakva kakav/va jesam.	1	2	3	4	5	6	7
Izgleda da se previše ne sviđam ljudima s kojima se svakodnevno družim.	1	2	3	4	5	6	7
Često se ne osjećam dovoljno sposobnim/om.	1	2	3	4	5	6	7
Nemam puno mogućnosti odlučivati o tome kako ću svakodnevno provoditi svoj život.	1	2	3	4	5	6	7
Ljudi su uglavnom prilično prijateljski raspoloženi prema meni.	1	2	3	4	5	6	7

2.5. Rezultati

Deskriptivna analiza

Prikupljeni podaci pokazuju da otprilike pola ispitanika najviše koristi Facebook, pola koristi najviše Instagram, a ostatak od 1% najviše koristi ostale mreže (tablica 5).

Tablica 5. Raspodjela ispitanica prema društvenoj mreži koju najviše koriste

Društvena mreža	Frekvencija	Postotak
Facebook	145	49,3
Instagram	146	49,7

Ostalo	3	1,0
Ukupno	294	100,0

Kao što je vidljivo iz tablice 6, većina ispitanica (46.6%) provodi dnevno između 2 i 3 sata na društvenim mrežama. Zatim slijede one koje provode 4-5 sati (27.6%), pa one koje provode do jednog sata (21.6%). Mali postotak (4.8%) ispitanica provodi čak više od 5 sati dnevno na društvenim mrežama.

Tablica 6. Raspodjela ispitanica prema vremenu koje dnevno provode na društvenim mrežama

Dob	Frekvencija	Postotak
<1h	62	21,1
2-3h	137	46,6
4-5h	81	27,6
>5h	14	4,8
Ukupno	294	100,0

Kao što je vidljivo iz tablice 7, oko pola ispitanica (49.7%) ima između 100 i 500 kontakata na društvenim mrežama, a oko trećine (28.6%) ih ima između 500 i 100 kontakata. Otprilike svaka deseta ima do 100 kontakata (13.6%) i više od 1000 (8.2%).

Tablica 7. Raspodjela ispitanica prema broju kontakata na društvenim mrežama

Broj kontakata na društvenim mrežama	Frekvencija	Postotak
<100	40	13,6
100-500	146	49,7
501-1000	84	28,6
>1000	24	8,2
Ukupno	294	100,0

Većina ispitanica kao glavni razlog korištenja društvenih mreža navodi dosadu (41.8%) i zabavu (38.4%) (tablica 8). Oko 10% ispitanica ih koristi jer ih i drugi koriste, a otprilike isto toliko ih navodi da je glavni razlog korištenja nešto drugo. Zbog malog broja ispitanika u te dvije kategorije, u daljnjim analizama one su spojene u jednu kategoriju pod nazivom „nešto drugo“.

Tablica 8. Raspodjela ispitanica prema glavnom razlogu korištenja društvenih mreža

Glavni razlog korištenja	Frekvencija	Postotak
Zabava	113	38,4
Dosada	123	41,8
Imaju ih i drugi	31	10,5
Nešto drugo	27	9,2
Ukupno	294	100,0

Kao što je vidljivo iz tablice 9, većina ispitanica (35.4%) provodi kontaktirajući svoje kontakte do jedan sat dnevno, a slijedi ih kategorija koja provodi 3-4 sata dnevno (31.6%). Svaka četvrta ispitanica provodi od 1-2 sata dnevno u kontaktu s drugim korisnicima društvenih mreža.

Tablica 9. Raspodjela ispitanica prema vremenu koje provode u kontaktirajući svoje kontakte na društvenim mrežama

Vrijeme provedeno u kontaktu s drugima na društvenim mrežama	Frekvencija	Postotak
<1h	104	35,4
1-2h	75	25,5
3-4h	93	31,6
>4h	22	7,5
Ukupno	294	100,0

Iz tablice 10. moguće je vidjeti da su ispitanice u prosjeku zadovoljne životom ($M=4.91$, $sd=0.93$) i da su im u prosjeku zadovoljene temeljne psihološke potrebe ($M=4.87$, $sd=0.84$). Obje su varijable normalno distribuirane te zadovoljavaju kriterije za daljnje analize.

Tablica 10. Deskriptivni pokazatelji za varijable temeljne psihološke potrebe i zadovoljstvo životom (N=294)

	Temeljne psihološke potrebe	Zadovoljstvo životom
Aritmetička sredina	4.87	4.91
Standardna devijacija	0.84	0.93
Minimum	3.33	2.20
Maksimum	6.76	7.0
Raspon	1-7	1-7
Asimetričnost	0.45	-0.50
Spljoštenost	-0.90	-0.33

Povezanost broja kontakata na društvenim mrežama sa zadovoljenjem temeljnih psiholoških potreba i životnim zadovoljstvom

Problem 1. Ispitati imaju li studenti s većim brojem kontakata na društvenim mrežama više ispunjene temeljne psihološke potrebe od studenata koji imaju manji broj kontakata na društvenim mrežama.

Hipoteza 1. Studenti s većim brojem kontakata na društvenim mrežama imaju više ispunjene temeljne psihološke potrebe.

Problem 2. Ispitati jesu li studenti s većim brojem kontakata na društvenim mrežama zadovoljniji svojim životom od studenata koji imaju manji broj kontakata na društvenim mrežama.

Hipoteza 2. Studenti s većim brojem kontakata na društvenim mrežama su zadovoljniji svojim životom.

Da bismo odgovorili na probleme 1 i 2, izračunali smo Pearsonov r koeficijent korelacije između broja kontakata na društvenim mrežama i zadovoljenja temeljnih psiholoških potreba te zadovoljstva životom. Pokazalo se da studentice koje imaju više kontakata na društvenim mrežama imaju manje zadovoljene temeljne psihološke potrebe ($r = -.38$; $p < 0.01$). S druge strane, zadovoljstvo životom nije značajno povezano s brojem kontakata na društvenim mrežama ($r = -.07$; $p > .05$).

Tablica 11. Povezanost između broja kontakata na društvenim mrežama i zadovoljenja temeljnih psiholoških potreba te zadovoljstva životom (N=294)

	Temeljne psihološke potrebe	Zadovoljstvo životom
Pearsonov r	-.379**	-.067
Značajnost	.000	.249

Napomena. ** $p < 0.01$; * $p < 0.05$

Povezanost količine vremena provedenog na društvenim mrežama sa zadovoljenjem temeljnih psiholoških potreba i životnim zadovoljstvom

Problem 3. Ispitati imaju li studenti koji provode više vremena na društvenim mrežama manje ispunjene temeljne psihološke potrebe od onih studenata koji manje vremena provode na društvenim mrežama.

Hipoteza 3. Studenti koji provode više vremena na društvenim mrežama imaju manje ispunjene temeljne psihološke potrebe.

Problem 4. Ispitati jesi li studenti koji provode više vremena na društvenim mrežama manje zadovoljni svojim životom od onih studenata koji manje vremena provode na društvenim mrežama.

Hipoteza 4. Studenti koji provode više vremena na društvenim mrežama su manje zadovoljni svojim životom.

S obzirom da varijabla „vrijeme dnevno provedeno na društvenim mrežama“ nije normalno distribuirana, umjesto Pearsonovog koeficijenta korelacije korišten je Spearmanov *rho*. Pokazalo se da studentice koje više vremena dnevno provode na društvenim mrežama imaju manje zadovoljene temeljne psihološke potrebe ($r = -.33$; $p < 0.01$). Također i zadovoljstvo životom kod tih studentica je statistički značajno je niže ($r = -.14$; $p = 0.02$).

Tablica 12. Povezanost između količine vremena provedene dnevno na društvenim mrežama i zadovoljenja temeljnih psiholoških potreba te zadovoljstva životom (N=294)

	Temeljne psihološke potrebe	Zadovoljstvo životom
Spearmanov <i>rho</i>	-.325**	-.136*
Značajnost	.000	.020

Napomena. ** $p < 0.01$; * $p < 0.05$

Povezanost razloga korištenja društvenih mreža sa zadovoljenjem temeljnih psiholoških potreba i životnim zadovoljstvom

Problem 5. Ispitati imaju li studenti koji društvene mreže koriste u svrhu zabave više ispunjene temeljne psihološke potrebe od studenata koji društvene mreže koriste u druge svrhe.

Hipoteza 5. Studenti koji društvene mreže koriste u svrhu zabave imaju više ispunjene temeljne psihološke potrebe.

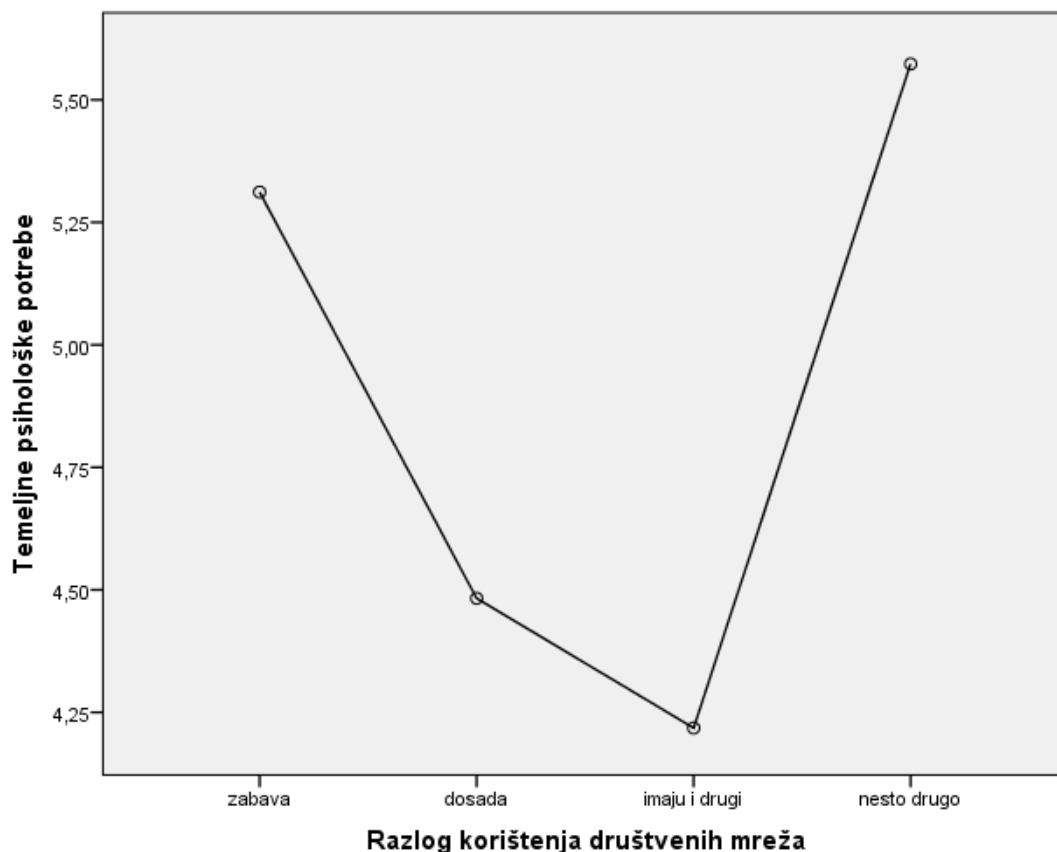
Problem 6. Ispitati jesu li studenti koji društvene mreže koriste u svrhu zabave zadovoljniji životom od studenata koji društvene mreže koriste u druge svrhe.

Hipoteza 6. Studenti koji društvene mreže koriste u svrhu zabave su zadovoljniji vlastitim životom.

Zatim smo ispitivali postoji li razlika u zadovoljenju temeljnih psiholoških potreba ispitanica s obzirom zbog kojeg razloga ispitanice koriste društvene mreže. U tablici 10 i na slici 1. prikazani su rezultati ispitanica raspoređenih u grupe prema glavnom razlogu za korištenje društvenih mreža i s obzirom na zadovoljenje temeljnih psiholoških potreba. Vidljivo je da ispitanice koje iz razloga „nešto drugo“ idu na društvene mreže imaju najzadovoljenije temeljne psihološke potrebe ($M=5.57$; $sd= 0.71$), dok najmanje zadovoljene temeljne psihološke potrebe imaju ispitanice koje koriste društvene mreže iz razloga „imaju ih i drugi“ ($M=4.22$; $sd= 0.45$).

Tablica 13. Srednje vrijednosti u zadovoljenju temeljnih psiholoških potreba ispitanika razvrstanih prema glavnom razlogu za korištenje društvenih mreža

Glavni razlog korištenja	N	M	SD	Minimum	Maksimum
Zabava	113	5.31	.75	3.33	6.76
Dosada	123	4.48	.68	3.67	6.76
Imaju ih i drugi	31	4.22	.45	3.52	5.48
Nešto drugo	27	5.57	.71	3.71	6.76
Ukupno	294	4.87	.84	3.33	6.76

Grafički prikaz 1. Srednje vrijednosti u zadovoljenju temeljnih psiholoških potreba ispitanika razvrstanih prema glavnom razlogu za korištenje društvenih mreža

No da bismo provjerali jesu li ove razlike statistički značajne bilo je potrebno provesti jednosmjernu analizu varijance. S obzirom da se Levenov test homogenosti varijanci se pokazao značajan ($F= 5.121$; $p=007$) umjesto analize varijance korišten je neparametrijski Welch test. Rezultati su pokazali da postoje razlike u zadovoljenju temeljnih psiholoških potreba s obzirom na razlog zašto ispitanice koriste društvene mreže (Welch $F(3, 52.91) = 83.462$; $p < 0.001$). Kako bismo provjerali među kojim grupama postoji statistička značajna razlika proveden post-hoc test Games-Howel. Rezultati tog testa prikazani su u tablici 14.

Tablica 14. Rezultati post hoc testa Games-Howel kod višestruke usporedbe srednjih vrijednosti skupina za varijablu zadovoljenje temeljnih psiholoških potreba razvrstanih prema razlogu korištenja društvenih mreža

Svrha korištenja društvenih mreža (1)	Svrha korištenja društvenih mreža (1)	Razlika aritmetičkih sredina	Standardna pogreška	Značajnost
zabava	dosada	.83*	.09	.000
zabava	imaju i drugi	1.09*	.11	.000
zabava	nešto drugo	-.26	.15	.335
dosada	imaju i drugi	.27	.10	.056
dosada	nešto drugo	-1.09*	.15	.000
imaju i drugi	nešto drugo	-1.36*	.16	.000

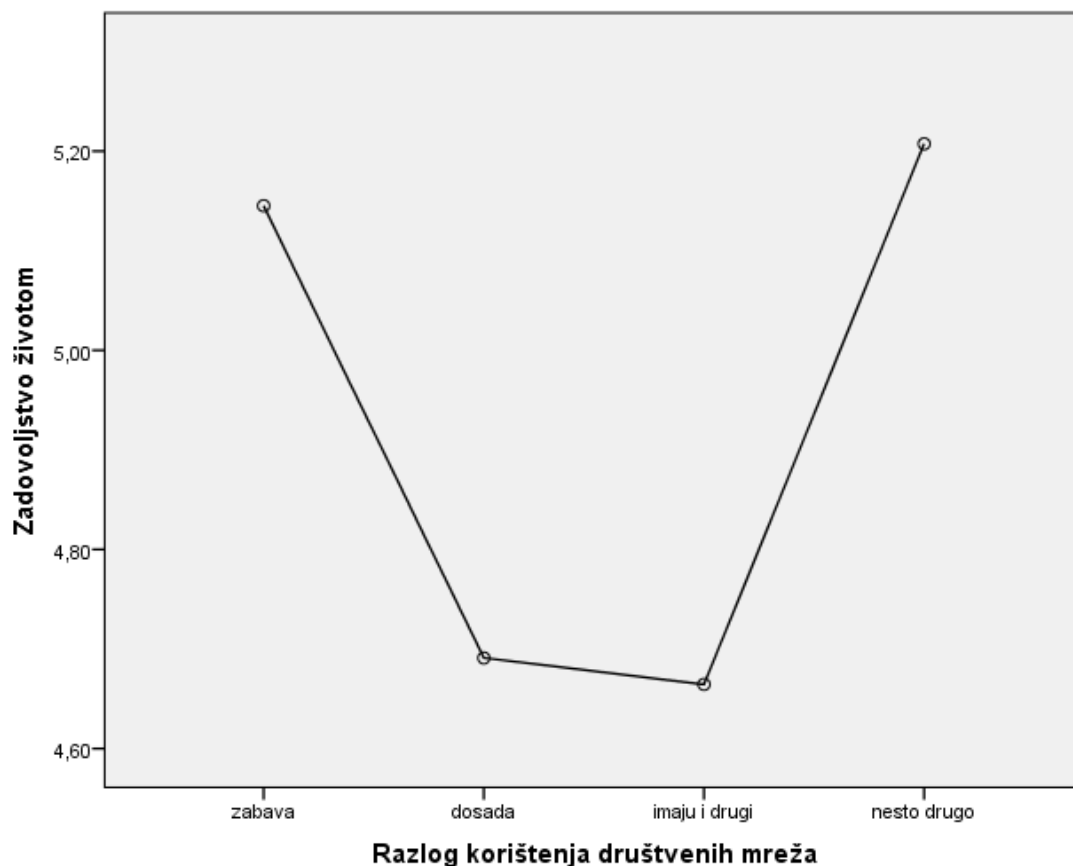
Napomena. * $p < 0.05$.

Rezultati Games-Howel post-hoc testa su pokazali da ispitanice koje najčešće koriste društvene mreže zbog razloga „nešto drugo“ imaju zadovoljnije temeljne psihološke potrebe od onih koje koriste mreže zbog dosade ($p=0.00$) ili jer ih imaju i drugi ($p=0.00$), ali ne i više od onih koje ih koriste zbog zabave ($p=nz$). Ispitanice koje najčešće koriste društvene mreže jer ih imaju i drugi imaju manje zadovoljnije temeljne psihološke potrebe od onih koje koriste mreže zbog zabave ($p=0.00$) ali ne i od onih koje ih koriste zbog dosade ($p=nz$). Ispitanice koje najčešće koriste društvene mreže iz dosade imaju pak manje zadovoljnije temeljne psihološke potrebe od onih koje koriste mreže zbog zabave ($p=0.00$).

Na kraju smo ispitali postoji li razlika u životnom zadovoljstvu ispitanica s obzirom na razlog iz kojeg ispitanice koriste društvene mreže. U tablici 15 i na grafičkom prikazu 2. prikazani su rezultati ispitanica raspoređenih u grupe prema glavnom razlogu za korištenje društvenih mreža i s obzirom na životno zadovoljstvo. Vidljivo je da ispitanice koje iz razloga „nešto drugo“ idu na društvene mreže imaju najveće životno zadovoljstvo ($M=5.57$; $sd= 1.02$), dok najmanje imaju ispitanice koje koriste društvene mreže iz razloga „imaju ih i drugi“ ($M=4.66$; $sd= 0.67$).

Tablica 15. Srednje vrijednosti u životnom zadovoljstvu ispitanika razvrstanih prema glavnom razlogu za korištenje društvenih mreža

Glavni razlog korištenja	N	M	SD	Minimum	Maksimum
Zabava	113	5.15	1.00	2.20	7.00
Dosada	123	4.69	.85	2.20	7.00
Imaju ih i drugi	31	4.66	.67	3.60	6.00
Nešto drugo	27	5.21	1.02	3.20	7.00
Ukupno	294	4.91	.94	2.20	7.00

Grafički prikaz 2. Srednje vrijednosti u životnom zadovoljstvu ispitanika razvrstanih prema glavnom razlogu za korištenje društvenih mreža

S obzirom da se Levenov test homogenosti varijanci pokazao neznačajan ($F= 2.169$; $p=0.92$) statistička značajnost razlika ovaj puta provjerena je jednosmjernom analizom varijance. Rezultati ANOVA-e pokazali su da postoje razlike u zadovoljenju životnom zadovoljstvo s obzirom na razlog zašto ispitanice koriste društvene mreže ($F(3, 290)= 6.592$; $p<0.001$).

Kako bismo provjerili među kojim grupama postoji statistička značajna razlika proveden post-hoc test Tukey HSD. Rezultati tog testa prikazani su u tablici 16.

Tablica 16. Rezultati post hoc testa Tukey HSD kod višestruke usporedbe srednjih vrijednosti skupina za varijablu životno zadovoljstvo prema razlogu korištenja društvenih mreža

Razlog korištenja društvenih mreža (1)	Razlog korištenja društvenih mreža (1)	Razlika aritmetičkih sredina	Standardna pogreška	Značajnost
zabava	dosada	.45*	.12	.001
zabava	imaju i drugi	.48*	.19	.048
zabava	nešto drugo	-.06	.20	.989
dosada	imaju i drugi	.03	.18	.999
dosada	nešto drugo	-.52*	.19	.040
imaju i drugi	nešto drugo	-.54	.24	.109

Napomena. * $p < 0.05$.

Rezultati Tukey HSD post-hoc testa su pokazali da ispitanice koje najčešće koriste društvene mreže zbog zabave su više zadovoljne životom od onih koje koriste mreže zbog dosade ($p=0.001$) ili jer ih imaju i drugi ($p=0.048$), ali podjednako onima koje ih koriste zbog nekog drugog razloga ($p=nz$). Ispitanice koje najčešće koriste društvene mreže iz dosade su manje zadovoljne životom od onih koje koriste mreže iz nekih drugih razloga ($p=0.00$) ali podjednako onima koje ih koriste jer ih imaju i drugi ($p=nz$). Ispitanice koje najčešće koriste društvene mreže jer ih imaju i drugi podjednako su zadovoljne životom kao i one koje ih koriste iz nekih drugih razloga ($p=nz$).

3. Rasprava

S obzirom na prilagođavanje odnosa brzom razvoju tehnologije, ljudi su se počeli služiti različitim načinima komunikacije i samim time su započela istraživanja koja su proučavala "nove" stvarnosti (Družeta i Zgrabljic Rotar, 2017).

Poznato je kako je u ljudskoj naravi da se teži osjećaju društvene pripadnosti. Stoga se očekivalo kako će ispitanice s više kontakata na društvenim mrežama biti sretnije i ispunjenije. U komunikaciji u kojoj je računalo "pomagač" fizičko prisutstvo nije potrebno stoga rijetko kad dolazi do bliskih odnosa ili nekih intimnijih veza te također može doći do krivog prevođenja poruka (Šmakić, 2016). Ne treba ni raspravljati o tome da li društvene mreže utječu na naše živote ili ne utječu. Na internetu se mogu pronaći razne grupe ljudi koji imaju iste interese i na taj način sklapaju nova prijateljstva i samim time zadovoljenje temeljne psihološke potrebe za bliskim odnosima s drugima ide na višu razinu. Mnogo korisnika društvenih mreža "okuplja" sve više kontakata na društvenim mrežama. S obzirom na navedeno, pretpostavljalo se kako studenti s većim brojem kontakata na društvenim mrežama imaju više ispunjene temeljne psihološke potrebe te su samim time zadovoljniji životom.

Postoji jako puno istraživača koji se bave s tom tematikom i svakim danom će ih biti sve više iz razloga što se internet i njegova komunikacijska sredstva svakodnevno mijenjaju i ostavljaju određene tragove na nas kao društvene pojedince. Pošto se na internetu može pronaći što god nam padne na pamet, mnogi istraživači su koristeći bazu podataka na društvenim mrežama krenuli u istraživanje ljudskih psihičkih stanja koja se pojavljuju tijekom korištenja društvenih mreža (Alharthi, Guthier, Guertin, Saddik, 2017).

Predviđanje sreće i emocionalni teren se s vremenom mijenja i varira s godinama (Myers i Diener, 1995). Kada bi nas netko pitao da li smo sretni svatko od nas bi odgovorio s obzirom na osobno viđenje svog života. Svaki pojedinac ima zasebno viđenje o tome što za njega znači sreća i što ga veseli. Kako bi doista bili zadovoljni svojim životom moramo zadovoljiti više sfera svog života. S obzirom na spomenuto, također postoji velik broj istraživača koji su pokušali istražiti koji to faktori utječu na zadovoljstvo

životom i na koji način utječu. No, zanimljivo je pitanje da li se zadovoljstvo životom stvarno može mjeriti i na koji način (Penezić, 2006).

Kada bismo ljude pitali što za njih znači sreća i kako bi ju okarakterizirali čuli bi razne odgovore kao npr. optimizam, pozitivni odnosi s drugima, osjećaj smisla u životu, našli bi se i odgovori poput bogatstva, dobi i sl., ali istraživanja pokazuju kako navedeni faktori nisu važni za sreću (Rijavec i sur., 2008). U tablici 17. možemo vidjeti faktore koji su povezani sa životnim zadovoljstvom.

Tablica 17. Faktori povezani sa životnim zadovoljstvom

Nema povezanosti ili je niska	Umjerena povezanost	Visoka povezanost
dob	brak	zaposlenje
spol	religioznost	optimizam
prihodi	fizičko zdravlje	samopoštovanje
obrazovanje	broj prijatelja	zahvalnost
inteligencija	niži neurotizam	
fizička privlačnost	ekstraverzija	
	internalni lokus kontrole	
	savjesnost	

Svakodnevno se pojavljuju neke nove društvene mreže koje na razne načine pokušavaju privući što veći broj korisnika. Nakon provedenog istraživanja otprilike pola ispitanica se izjasnilo kako najviše koristi Facebook i Instagram, stoga možemo zaključiti kako su te dvije društvene mreže najzastupljenije među ispitanicima. Facebook je svoju

popularnost temeljio na mnoštvu opcija koje nudi (održavanje višestruke interakcije-dijeljenje fotografija, razmjenjivanje poruka, objavljivanje statusa) koji govore kako se trenutno netko osjeća, o čemu razmišlja (Družeta i Zgrabljic Rotar, 2017). Slične opcije nudi i Instagram.

Osim najprostranjenijih društvenih mreža Facebooka i Instagrama, ispitanice su navodile kako još koriste Twitter i Whatsapp koji spada u android aplikaciju. Facebook je godinama bio top društvena mreža koja je brojala milijune korisnika dok ju je sada preskočio Instagram postajući neizostavna mreža kojom se koriste mladi ali i stariji korisnici. S obzirom na to lako možemo pretpostaviti da korištenje društvenih mreža zadovoljava određene potrebe i potiče sretno raspoloženje.

Povezanost broja kontakata na društvenim mrežama sa zadovoljenjem temeljnih psiholoških potreba i životnim zadovoljstvom

S obzirom na poznate činjenice kako društvene mreže udovoljavaju čovjekovim potrebama, dobiveni rezultati su pokazali nešto drugo. Studentice koje su imale više kontakata na društvenim mrežama imale su manju razinu zadovoljenja temeljnih psiholoških potreba, dok zadovoljstvo životom nije bilo značajno povezano s brojem kontakata na društvenim mrežama. Rezultati dobiveni provedbom istraživanja na Midwestern University-u su pokazala kako je broj kontakata na društvenim mrežama značajan prediktor za količinu društvene podrške (Oh, Ozkaya i LaRose, 2014).

Mogućnosti koje pružaju društvene mreže i vrijeme koje korisnici provode na društvenim mrežama dale su naslutiti kako korisnici time žele zadovoljiti svoje osnovne psihološke potrebe i samim time učiniti se sretnijima.

Povezanost količine vremena provedenog na društvenim mrežama sa zadovoljenjem temeljnih psiholoških potreba i životnim zadovoljstvom

Iz dobivenih rezultata može se uočiti kako većina ispitanica provodi dnevno između 2 do 3 sata na društvenim mrežama. Nešto manji postotak je onih ispitanica koje provode 4 do 5 sati dnevno na društvenim mrežama. S obzirom na to studentice koje više vremena dnevno provode na društvenim mrežama imaju manje zadovoljene temeljne psihološke potrebe. Također i zadovoljstvo životom kod tih studentica je statistički značajno niže. Navedene rezultate potvrđuje istraživanje provedeno na Sveučilištu Pittsburgh gdje rezultati pokazuju kako su osobe koje provode preko dva sata dnevno na društvenim mrežama više tjeskobne i usamljenije.*

Povezanost razloga korištenja društvenih mreža sa zadovoljenjem temeljnih psiholoških potreba i životnim zadovoljstvom

Istraživanjem se htjelo ispitati postoji li razlika u zadovoljenju temeljnih psiholoških potreba ispitanica s obzirom zbog kojeg razloga ispitanice koriste društvene mreže. Većina ispitanica je kao glavni razlog korištenja društvenih mreža navela dosadu i zabavu, što se moglo i naslutiti. Navođenjem ispitanica kako društvene mreže koriste iz nekih "drugih razloga" (komunikacija s rođacima koji žive u drugoj državi, pronalaska nekih bitnih informacija, obavljanja poslovnih obaveza i sl.) možemo potvrditi kako se tehnologija sve više razvija i kako postoji mnogo načina kako i zašto koristiti društvene mreže. Moramo priznati kako društvene mreže olakšavaju socijalnu komunikaciju između pojedinaca, pogotovo ukoliko postoje neke teškoće u komunikaciji "oči u oči". Stoga je iz rezultata vidljivo da ispitanice koje iz razloga „nešto drugo“ idu na društvene mreže imaju najzadovoljenije temeljne psihološke potrebe, dok najmanju razinu zadovoljenja temeljnih psiholoških potreba imaju ispitanice koje koriste društvene mreže iz razloga „imaju ih i drugi“. Rezultati su pokazali da postoje razlike u zadovoljenju

---

* Petrić, I. (2017, 07. ožujka). Preko tisuću prijatelja, a sami: Mladi koji koriste društvene mreže sve su usamljeniji. Moj faks. Preuzeto s <http://www.mojfaks.com/nakon-predavanja/preko-tisucu-prijatelja-a-sami-mladi-koji-koriste-drustvene-mreze-sve-vise-usamljeni> (22.08.2018.)

temeljnih psiholoških potreba s obzirom na razlog zašto ispitanice koriste društvene mreže.

Ispitanice koje najčešće koriste društvene mreže zbog razloga „nešto drugo“ imaju zadovoljnije temeljne psihološke potrebe od onih koje koriste društvene mreže zbog dosade ili jer ih imaju i drugi, ali ne i više od onih koje ih koriste zbog zabave. Ispitanice koje najčešće koriste društvene mreže iz dosade imaju pak manje zadovoljnije temeljne psihološke potrebe od onih koje koriste društvene mreže zbog zabave.

Na kraju smo ispitali postoji li razlika u životnom zadovoljstvu ispitanica s obzirom na razlog iz kojeg ispitanice koriste društvene mreže. Rezultati su nam pokazali kako ispitanice koje iz razloga „nešto drugo“ idu na društvene mreže imaju najveće zadovoljstvo životom, dok najmanje imaju ispitanice koje koriste društvene mreže iz razloga „imaju ih i drugi“. Također su rezultati pokazali da postoje razlike u zadovoljenju temeljnih psiholoških potreba i u životnom zadovoljstvu s obzirom na razlog zašto ispitanice koriste društvene mreže.

Smatranjem kako korištenje društvenih mreža iz zabave podiže raspoloženje, veseli korisnike, pretpostavljalo se kako će samim time korisnici podići razinu zadovoljenja svojih temeljnih psiholoških potreba i povećati zadovoljstvo životom. Ispitanice koje su navele "nešto drugo" kao razlog korištenja društvenih mreža su imale najzadovoljnije psihološke potrebe i bile su najzadovoljnije svojim životom, dok ispitanice koje su kao razlog navele "imaju ih i drugi" su imale najmanju razinu zadovoljenja psiholoških potreba i bile su najmanje zadovoljne svojim životom. Pod razlog "nešto drugo" ispitanice su navele: biti u korak s novim društvenim mrežama, znatiželja.

4. ZAKLJUČAK

Kada bi nas netko pitao da li smo sretni, svatko od nas bi odgovorio s obzirom na osobno viđenje svog života. Svaki pojedinac ima zasebno viđenje o tome što za njega znači sreća i što ga veseli. Kako bi doista bili zadovoljni svojim životom, moramo zadovoljiti više sfera svog života. S obzirom na spomenuto, također postoji velik broj istraživača koji su pokušali istražiti koji to faktori utječu na zadovoljstvo životom i na koji način utječu.

S obzirom da studentice koje imaju više kontakata na društvenim mrežama imaju manje zadovoljene temeljne psihološke potrebe i zadovoljstvo životom nije značajno povezano s brojem kontakata na društvenim mrežama, možemo reći kako prva i druga hipoteza nisu potvrđene.

Količina vremena provedenog na društvenim mrežama nije povezana s zadovoljavanjem temeljnih psiholoških potreba kao ni sa životnim zadovoljstvom. Moglo se naslutiti da će korisnici provoditi više vremena na društvenim mrežama ukoliko pronađu neki zanimljiv i zabavan sadržaj i samim time će se činiti sretnijim, no ni ta pretpostavka nije bila potvrđena. Što su studentice više provodile vremena na društvenim mrežama to su imale manje zadovoljene temeljne psihološke potrebe i zadovoljstvo životom je bilo statistički značajno niže. S obzirom na navedeno, treća i četvrta hipoteza su potvrđene. Navedeno istraživanje potvrdilo je još jedno strano istraživanje.

Svjesni smo kako do zadovoljstva životom ne može doći bez zadovoljenja osnovnih psiholoških potreba. Provedenim istraživanjem dobiveni su zanimljivi rezultati koji su u skladu s nekim ranijim stranim istraživanjima. Imati puno "prijatelja" na društvenim mrežama ne znači biti društveno ispunjen i sretan. Društvene mreže i njihovo korištenje otvaraju mnoga pitanja koja bi mogla biti uvod u neka daljnja istraživanja.

Pretpostavka kako su ispitanice koje društvene mreže koriste iz zabave zadovoljnije i sretnije, nije se pokazala opravdanom i samim time peta i šesta hipoteza nisu potvrđene. Zadovoljenost njihovih temeljnih psiholoških potreba nije bila na značajnoj razini kao ni razina zadovoljstva životom. Mogućnosti koje pružaju društvene mreže i količina vremena koje korisnici, općenito, troše na društvenim mrežama, dale su naslutiti kako

korisnici time žele zadovoljiti svoje osnovne psihološke potrebe i samim time sebe učiniti sretnijima. Iz rezultata je vidljivo da ispitanice koje iz razloga „nešto drugo“ idu na društvene mreže imaju najzadovoljenije temeljne psihološke potrebe pa bi bilo zanimljivo istražiti što je to „nešto drugo“.

Pretpostavljali smo i kako korištenje društvenih mreža iz zabave podiže raspoloženje, veseli korisnike, pa će samim time oni zadovoljiti svoje temeljne psihološke potrebe i povećati životno zadovoljstvo. No, istraživanje je dokazalo nešto drugo. Ispitanice koje su navele "nešto drugo" kao razlog korištenja društvenih mreža su imale najzadovoljenije psihološke potrebe i bile su najzadovoljnije svojim životom, dok su ispitanice koje su kao razlog navele "imaju ih i drugi" imale najmanje zadovoljene psihološke potrebe i bile su najmanje zadovoljne svojim životom. S obzirom na sve dobivene rezultate možemo zaključiti kako veći broj kontakata na društvenim mrežama, i duže vrijeme provedeno na društvenim mrežama nije u pozitivnom odnosu s zadovoljenjem temeljnih psiholoških potreba i zadovoljstvom života.

Zahvala

Posebnu zahvalnost dugujem svojoj mentorici prof. dr. sc. Dubravki Miljković na strpljenju, potpori i profesionalnim savjetima koji su mi uvelike olakšali izradu ovog rada. Isto tako se zahvaljujem dr. sc. Diani Nenadić Bilan na susretljivosti, podršci tijekom provedbe istraživanja. Veliko hvala i dr. sc. Diani Olčar na pomoći pri obradi rezultata.

Također se zahvaljujem svojim kolegama na Učiteljskom fakultetu u Zagrebu i Učiteljskom fakultetu u Zadru što su pristali biti dio ovog istraživanja i hvala im na suradnji.

I na kraju najveću zahvalnost dugujem svojim roditeljima i sestri koji su zaslužni za sva moja postignuća, koji su mi bili bezuvjetna podrška i vjetar u leđa kada mi je to najviše trebalo.

LITERATURA

1. Alharthi, R., Guthier, B., Guertin, C., Saddik, A. (2017). A Dataset for Psychological Human Needs Detection From Social Networks. *The Multidisciplinary Open Access Journal*. 5 (2017), 9109- 9117. Preuzeto s <https://ieeexplore.ieee.org/document/7932057/> (06.04.2018.)
2. Bai, S., Gao, R., Hao, B., Yuan, S., Zhu, T. (2014). Identifying Social Satisfaction from *Social Media*. *Computers and Society*. Preuzeto s <https://arxiv.org/ftp/arxiv/papers/1407/1407.3552.pdf> (18.05.2018.)
3. Baumeister, R. F., i Leary, M. R. (1995). The need to belong: Desire for interpersonal attachments as a fundamental human motivation. *Psychological Bulletin*, 117(3), 497-529. Preuzeto s <https://pdfs.semanticscholar.org/5744/8ecec4f70edd8b31ab1fc9625b398afcd29.pdf> (25.04.2018.)
4. Baym, N. K. (2010). Personal connections in the digital age. Preuzeto s <https://www.hs-heilbronn.de/16580627/2015-baym-nancy-personal-connections-in-a-digital-age-pdf.pdf> (10.03.2018.)
5. Barrera, M. (1986). Distinctions between social support concepts, measures, and models. *American Journal of community Psychology*, 14, 413-445. Preuzeto s https://www.researchgate.net/publication/225831884_Distinctions_Between_Social_Support_Concepts_Measures_and_Models (24.04.2018.)
6. Bicen, H. i Cavus, N. (2010). “The most preferred social network sites by students”, *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 5864-5869. Preuzeto s https://www.researchgate.net/publication/235912655_The_most_preferred_social_network_sites_by_students (22.04.2018.)
7. Boyd, D.M i Ellison, N.B (2007). Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 13 (2008) 210–

230. Preuzeto s <https://academic.oup.com/jcmc/article/13/1/210/4583062> (22.05.2018.)
8. Branković, S. (2010). Socijalne mreže i nove mogućnosti društvenog istraživanja. *Kultura polisa*, 20 (10), 77-90. Preuzeto s http://www.academia.edu/3515120/SOCIJALNE_MRE%C5%BDE_I_NOVE_MOGU%C4%86NOSTI_DRU%C5%A0TVENOG_ISTRA%C5%BDIVANJA (14.05.2018.)
9. Brdar, I. (2006). Životni ciljevi i dobrobit: je li za sreću važno što želimo? *Društvena istraživanja*, 15 (4-5 (84-85)), 671-691. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/10871> (23.04.2018.)
10. Brdar, I. i Anić, P. (2010). Životni ciljevi, orijentacije prema sreći i psihološke potrebe adolescenata: Koji je najbolji put do sreće?. *Psihologijske teme*, 19 (1), 169-187. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/56834> (12.04.2018.)
11. Brkljačić, T. i Kaliterna Lipovčan, Lj. (2010). Zadovoljstvo životom i osjećaj sreće kod studenata. *Suvremena psihologija*, 13 (2), 189-200. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/83032> (11.04.2018.)
12. Burt, R. S. (1984). Network items and the general social survey. *Social Network*, 6, 293-339. Preuzeto s <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.644.7682&rep=rep1&type=pdf> (03.03.2018.)
13. Demeterffy Lančić, R. (2010). Novi mediji i odnosi s javnošću. *Medijske studije*, 1 (1-2), 157-169. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/76708> (04.05.2018.)
14. Diener, E., Emmons, R.A., Larsen, R.J. i Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of Personality Assessment*, 49 (1), 71-75. Preuzeto s <http://fetzer.org/sites/default/files/images/stories/pdf/selfmeasures/SATISFACTI ON-SatisfactionWithLife.pdf> (14.04.2018.)

15. Doğan, U. (2016). Effects of Social Network Use on Happiness, Psychological Well-being, and Life Satisfaction of High School Students: Case of Facebook and Twitter. *Education and Science*, 41 (183), 217-231. Preuzeto s https://www.researchgate.net/publication/294874646_Effects_of_Social_Network_Use_on_Happiness_Psychological_Wellbeing_and_Life_Satisfaction_of_High_School_Students_Case_of_Facebook_and_Twitter?enrichId=rgreqd5f1a0361dd74cff5b6fbf1d29e32162XXX&enrichSource=Y292ZXJQYWdlOzI5NDg3NDY0NjtBUzozMzAyMzUwODcyMTI1NDRAMTQ1NTc0NTU4ODYwNQ%3D%3D&el=1_x_2&_esc=publicationCoverPdf (30.06.2018.)
16. Družeta, E. i Zgrabljic Rotar, N. (2017). Uloga Facebooka u sentimentalnim odnosima mladih. *Medijske studije*, 8 (16), 78-97. <https://doi.org/10.20901/ms.8.16.6> (21.05.2018.)
17. Grbavac, J. i Grbavac, V. (2014). Pojava društvenih mreža kao globalnog komunikacijskog fenomena. *Media, culture and public relations*, 5 (2), 206-219. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/127963> (11.03.2018.)
18. Hampton, K., i Wellman, B. (2003). Neighboring in Netville: How the Internet supports community and social capital in a wired suburb. *City & Community*, 2, 277–311. Preuzeto s <https://www.mysocialnetwork.net/downloads/cityncomm12-mp.pdf> (20.03.2018.)
19. Huang, C. (2010). Internet Use and Psychological Well-being: A Meta-Analysis. *Cyberpsychology, behavior and social networking*, 13 3, 302-309. Preuzeto s <http://www.irma-international.org/viewtitle/64763/> (30.06.2018.)
20. Kahneman, D., i Krueger, A.B. (2006). Developments in the measurement of subjective well-being. *Journal of Economic Perspectives*, 20 , 3-24. Preuzeto s <https://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/089533006776526030> (14.04.2018.)

21. Kalpidou, M., Costin, D. and Morris, J. (2011). The Relationship between Facebook and the Well-Being of Under-graduate College Students. *Cyberpsychology, Behaviour and Social Networking*, 14, 183-189. Preuzeto s https://www.researchgate.net/publication/49715965_The_Relationship_Between_Facebook_and_the_Well-Being_of_Undergraduate_College_Students (25.05.2018.)
22. Karabašić, S. (2017). *Utjecaj društvenih mreža na emocionalni život pojedinaca* (Diplomski rad). Sveučilište Sjever, Varaždin.
23. Katz, J. E., i Aspden, P. (1997). A nation of strangers? *Communications of the ACM*, 40(12), 81-86. Preuzeto s https://www.researchgate.net/publication/220427090_A_Nation_of_Strangers (16.04.2018.)
24. Kim, H. (2014). Enacted Social Support on Social Media and Subjective Well-Being. *International Journal of Communication*, 8 (2014), 2340–2342. Preuzeto s <http://ijoc.org/index.php/ijoc/article/viewFile/2243/1210> (24.03.2018.)
25. King, L. A., & Napa, C. K. (1998). What makes a life good? *Journal of Personality and Social Psychology*, 75(1), 156-165. Preuzeto s <https://pdfs.semanticscholar.org/47a0/af21cdb28dca43f0076ca54f31e644ce779f.pdf> (24.04.2018.)
26. Kosić, S. (2010). Online društvene mreže i društveno umrežavanje kod učenika osnovne škole: navike facebook generacije. *Život i škola*, LVI (24), 103-125. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/63281> (24.03.2018.)
27. Kovčo Vukadin, I., Novak, M. i Križan, H. (2016). Zadovoljstvo životom: individualna i obiteljska perspektiva. *Kriminologija & socijalna integracija*, 24 (1), 84-115. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/165870> (05.05.2018.)
28. Lenhart, A., Madden, M. (2007). The use of social media gains a greater foothold in teen life as they embrace the conversational nature of interactive online media. *Teens and Social Media*, PEW Internet and american life project. Preuzeto s

http://www.pewinternet.org/files/oldmedia/Files/Reports/2007/PIP_Teens_Social_Media_Final.pdf (12.03.2018.)

29. Lin, N. (1999). Building a network of social capital. *Connections*, 22, 28-51. Preuzeto s <http://www.insna.org/PDF/Keynote/1999.pdf> (12.04.2018.)
30. Miljković Krečar, I. i Kolega, M. (2017). Analysis of Superposters' Motives for Participating in Online Forum Discussions. *Psihologijske teme*, 26 (3), 509-531. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/190767> (14.04.2018.)
31. Myers, D. G., Diener, E. (1995). Who is happy? *Psychological science*, 6, 10- 19. Preuzeto s http://www.psychology.hku.hk/ftbcstudies/refbase/docs/myers/1995/62_Myers+Diener1995.pdf (16.05.2018.)
32. Oh, H. J., Ozkaya, E. i LaRose, R. (2014). How does online social networking enhance life satisfaction? The relationships among online supportive interaction, affect, perceived social support, sense of community, and life satisfaction. *Computers in Human Behavior*, 30 (2014) 69–78. Preuzeto s <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563213002926> (22.08.2018.)
33. Olson, D., Liu, J. i Shultz, K. (2012). The Influence of Facebook Usage on Perceptions of Social Support, Personal Efficacy, and Life Satisfaction. *Journal of Organizational Psychology*, 12(3/4), 133-144. Preuzeto s http://www.na-businesspress.com/JOP/OlsonDA_Web12_3__4_.pdf (24.05.2018.)
34. Penezić, Z. (2006). Zadovoljstvo životom u adolescentnoj i odrasloj dobi. *Društvena istraživanja*, 15 (4-5 (84-85)), 643-669. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/10864> (14.03.2018.)
35. Rae, J., Lonborg. (2015). Do motivations for using Facebook moderate the association between Facebook use and psychological well-being? *Multidisciplinary Psychology*, 6:771. Preuzeto s <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4464203/> (22.04.2018.)

36. Rijavec, M., Brdar, I. i Miljković, D. (2006). Extrinsic vs. intrinsic life goals, psychological needs and life satisfaction, U: A. Delle Face (ur.). *Dimensions of well-being. Research and intervention* (str. 91-105). Milano: Franco Angeli.
37. Rijavec, M., Miljković, D. (2006). Pozitivna psihologija: psihologija čije je vrijeme (ponovno) došlo. Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja, 4-5 (15), 621-641. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/10856> (12.04.2018.)
38. Rijavec, M., Miljković, D., Brdar, I. (2008). *Pozitivna psihologija*. Zagreb: IEP-D2
39. Rogošić, S. (2015). Životno zadovoljstvo budućih odgojitelja: utjecaji socijalnog, ekonomskog i ljudskog kapitala obitelji. *Napredak*, 156 (3), 233-0. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/166177> (15.04.2018.)
40. Ryan, R., Deci, E. (2000). Intrinsic and Extrinsic Motivations: Classic Definitions and New Directions. *Contemporary Educational Psychology*, 54–67. Preuzeto s <https://mmrg.pbworks.com/f/Ryan,+Deci+00.pdf> (22.04.2018.)
41. Ryan, R.M. i Deci, E.L. (2001). On happiness and human potentials: A review of research on hedonic and eudaimonic well-being. *Annual Review of Psychology*, 52, 141–166. Preuzeto s <https://psych415.class.uic.edu/Readings/Ryan,%20Happiness%20-%20well%20being,%20AnnRevPsy,%202001.pdf> (01.04.2018.)
42. Sabol, J. (2005). *Osobine ličnosti i osnovne psihološke potrebe kao prediktori zadovoljstva životom* (Diplomski rad). Filozofski fakultet ,Zagreb. Preuzeto s <https://bib.irb.hr/datoteka/214321.JasminkaSabol.pdf> (12.04.2018.)
43. Spraggins, A. (2009). Problematic use of online social networking sites for college students: prevalence, predictors, and association with well-being (Disertacija), University of Florida, Florida.
44. Šmakić, K. (2016). Društvene mreže i mladi: utjecaj opcije „like“ na kreativno ponašanje mladih. *In medias res*, 5 (9), 1333-1338. Preuzeto s <https://hrcak.srce.hr/170529> (04.04.2018.)

45. Tödting, M. (2013). *Osobine ličnosti i zadovoljenje osnovnih psiholoških potreba kao prediktori samopoštovanja* (Diplomski rad). Filozofski fakultet, Zagreb.
46. Valenzuela, S., Park, N. i Kee, K.F. (2009), "Is there social capital in a social network site: Facebook use and college students' life satisfaction, trust, and participation", *Journal of Computer-Mediated Communication*, 14 (4), 875-901. Preuzeto s <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/j.1083-6101.2009.01474.x> (26.04.2018.)

Internetski izvori:

1. Petrić, I. (2017, 07. ožujka). Preko tisuću prijatelja, a sami: Mladi koji koriste društvene mreže sve su usamljeniji. *Moj faks*. Preuzeto s <http://www.mojfaks.com/nakon-predavanja/preko-tisucu-prijatelja-a-sami-mladi-koji-koriste-drustvene-mreze-sve-vise-usamljeni> (22.08.2018.)

Prilozi

Prilog 1. Anketni upitnik

Sveučilište u Zagrebu

Diplomski sveučilišni studij Rani i predškolski odgoj i obrazovanje

Studentica: Ramona Đuras

UPITNIK

Poštovani studenti, dragi kolege i kolegice.

Molim vas da sudjelujete u istraživanju koje provodim u sklopu izrade diplomskog rada.

Sudjelovanje u ovom istraživanju je anonimno i dobrovoljno te će se s dobivenim rezultatima, postupati krajnje povjerljivo, pa vas molim da budete otvoreni i iskreni u svojim odgovorima.

Unaprijed vam se zahvaljujem na sudjelovanju!

1. Rod

- a. Ženski   b. Muški

2. Dob

- a. 18-20 g.   b. 21-23 g.   c. 24-26 g.   d. 27-29 g.   e. >29 g.

3. Na kojem fakultetu studiraš i koji smjer?

_____

4. Koristiš li društvene mreže?

- a. Da   b. Ne

5. Ukoliko koristiš društvene mreže, koju najčešće koristiš?

- a. Facebook   b. Instagram   c. Twitter   d. Myspace   e. _____

6. Koliko sati dnevno provodiš na društvenim mrežama?

- a. < 1sat   b. 2-3 sata   c. 4-5 sati   d. > 5 sati

7. U koje svrhe koristiš društvene mreže?

- a. iz zabave
b. iz dosade
c. i drugi ih imaju, pa ih imam i ja
d. drugo, što? _____

8. Koliko kontakata imaš na društvenim mrežama?

- a. do 100   b. 100-500   c. 501-1000   d. više od 1000

9. Koliko sati dnevno kontaktiraš svoje kontakte na društvenim mrežama?

- a. do 1 sat   b. 1-2 sata   c. 3-4 sata   d. više od 4 sata

Molim vas, pažljivo pročitajte svaku tvrdnju i označite broj koji najbolje određuje koliko se ta tvrdnja odnosi na vas.

1	2	3	4	5	6	7
uopće se ne odnosi		djelomično se odnosi na mene			jako se odnosi	

1. Osjećam se slobodnim/om odlučivati kako ću živjeti svoj život.	1	2	3	4	5	6	7
2. Sviđaju mi se ljudi s kojima se družim.	1	2	3	4	5	6	7
3. Često se ne osjećam previše kompetentnim/om.	1	2	3	4	5	6	7
4. Živim pod pritiskom.	1	2	3	4	5	6	7
5. Ljudi koji me poznaju tvrde da sam dobar/ra u onome što radim.	1	2	3	4	5	6	7
6. Dobro se slažem s ljudima s kojima dolazim u kontakt.	1	2	3	4	5	6	7
7. Dosta sam povučen/a i nemam puno socijalnih kontakata.	1	2	3	4	5	6	7
8. Uglavnom osjećam da mogu slobodno izražavati svoja mišljenja i ideje.	1	2	3	4	5	6	7
9. Ljude s kojima se često družim smatram svojim prijateljima.	1	2	3	4	5	6	7
10. U zadnje vrijeme naučio/la sam neke interesantne nove stvari (vještine).	1	2	3	4	5	6	7
11. U svakodnevnom životu često moram raditi ono što drugi kažu.	1	2	3	4	5	6	7
12. Ljudi u mom životu brinu o meni.	1	2	3	4	5	6	7
13. Većinu vremena u onome što radim imam osjećaj uspjeha.	1	2	3	4	5	6	7
14. Ljudi s kojima se svakodnevno družim vode računa o mojim osjećajima.	1	2	3	4	5	6	7
15. U životu nemam dovoljno prilika pokazati koliko sam sposoban/na.	1	2	3	4	5	6	7
16. Nema puno ljudi s kojima sam blizak/bliska.	1	2	3	4	5	6	7
17. U svakodnevnim situacijama osjećam da mogu biti onakav/onakva kakav/va jesam.	1	2	3	4	5	6	7
18. Izgleda da se previše ne sviđam ljudima s kojima se svakodnevno družim.	1	2	3	4	5	6	7
19. Često se ne osjećam dovoljno sposobnim/om.	1	2	3	4	5	6	7

20. Nemam puno mogućnosti odlučivati o tome kako ću svakodnevnom provoditi svoj život.	1	2	3	4	5	6	7
21. Ljudi su uglavnom prilično prijateljski raspoloženi prema meni.	1	2	3	4	5	6	7
22. Moji životni uvjeti su izvanredni.	1	2	3	4	5	6	7
23. Zadovoljan/na sam svojim životom.	1	2	3	4	5	6	7
24. Do sada sam ostvario/la važne stvari u svom životu.	1	2	3	4	5	6	7
25. Kad bi živio/živjela ispočetka, ne bih gotovo ništa promijenio/la	1	2	3	4	5	6	7
26. Moj život je vrlo blizu onome što smatram idealnim.	1	2	3	4	5	6	7

Kratka biografska bilješka

Autorica ovog rada rođena je 17. 06. 1992. godine u Virovitici. Osnovnu i srednju školu završila je u Daruvaru. Na Sveučilištu u Zadru na Učiteljskom fakultetu završila je preddiplomski stručni studij Rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Svoje obrazovanje nastavlja na Sveučilištu u Zagrebu također na Učiteljskom fakultetu gdje je studentica redovnog diplomskog studija Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Sudjelovala je na Međunarodnom znanstveno- stručnom simpoziju 17. dani MATE DEMARIN kao jedan od izlagača. Također je dobitnica Rektorove nagrade za akademsku godinu 2017./ 2018.

Izjava o samostalnoj izradi rada

Potvrđujem da sam osobno napisala rad Povezanost korištenja društvenih mreža sa životnim zadovoljstvom studenata Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja i da sam njegova autorica. Svi dijelovi rada, nalazi ili ideje koje su u radu citirane ili se temelje na drugim izvorima jasno su označeni kao takvi te su adekvatno navedeni u popisu literature.

Ime i prezime: Ramona Đuras

Mjesto i datum:

Izjava o javnoj objavi rada

Naziv visokog učilišta

UČITELJSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

ODSJEK ZAGREB

IZJAVA

kojom izjavljujem da sam suglasna da se trajno pohrani i javno objavi moj rad

naslov

POVEZANOST KORIŠTENJA DRUŠTVENIH MREŽA SA ŽIVOTNIM ZADOVOLJSTVOM
STUDENATA RANOG I PREDŠKOLSKOG ODGOJA I OBRAZOVANJA

vrsta rada

DIPLOMSKI RAD

u javno dostupnom institucijskom repozitoriju

i javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).

U Zagrebu, datum

Ime i prezime

RAMONA ĐURAS

OIB

13730904035

Potpis
